

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z odwołania S. D.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] /2023 z dnia 25 października 2023 r.

w przedmiocie ponownego rozpatrzenia sprawy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 3 lipca 2024 r.,

uchyla w całości zaskarżoną uchwałę.

Aleksander Stępkowski

Mirosław Sadowski

Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa (dalej „KRS” lub „Rada”) w dniu 15 września 2022 podjęła uchwałę nr [...] /2022 na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 12 maja 2011 o Krajowej Radzie Sądownictwa (DZ.U. z 2021 r. poz. 269, dalej: „u.KRS”) w przedmiocie przedstawienia wniosku o mianowanie S. D. na stanowisko asesora sądowego w Sądzie Rejonowym w Słupsku. W punkcie III uzasadnienia uchwały Rada wskazała, że kandydat spełnia wymagania wskazane w art. 106h ustawy z dnia

27 lipca 2001 r.- Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2020 r. poz. 2072 ze zm.). Następnie KRS w dniu 25 października 2023 r. podjęła uchwałę nr [...] /2023 na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2a w zw. z art. 45 ust 1 i 3 u.KRS w przedmiocie ponownego rozpatrzenia sprawy zakończonej uchwałą nr [...]1/2022. Rozważania o ponownym rozpatrzeniu omawianej sprawy zainicjowało pismo z Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 lipca 2023 r. o sygn. [...].

Przed przyjęciem uchwały z dnia 25 października 2023 r. KRS dokonywała czynności sprawdzające w celu rozważenia zasadności ewentualnego ponownego rozpatrzenia sprawy. W ramach tych czynności Rada przeprowadziła w trybie zdalnym rozmowę z Skarżącym co do okoliczności pojawiania się jego osoby w systemach informatycznych policji. Skarżący składał też przed podjęciem uchwały z dnia 25 października 2023 pisma kierowane zarówno do KRS jak i do Prezydenta RP w celu wyjaśnienia pojawiających się wątpliwości.

Na powyższą uchwałę nr [...] /2023 z dnia 25 października 2023 r. S. D. (dalej: „Odwołujący”, „Skarżący”) wniósł do Sądu Najwyższego odwołanie, wnosząc o jej uchylenie w całości.

Zaskarżonej uchwale zarzucił naruszenie :

1. art. 45 ust. 1 ustawy o KRS w zw. z art. 33b ust. 10 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2022 r. poz. 217 ze zm. - dalej jako ustawa o KSSiP) poprzez dokonanie błędnej wykładni systemowej i w konsekwencji uznanie, iż dopuszczalne jest ponowne rozpatrzenie sprawy egzaminowanego aplikanta aplikacji prokuratorskiej po upływie ponad roku od dnia przedstawienia Krajowej Radzie Sądownictwa od Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury listy klasyfikacyjnej egzaminowanych aplikantów ubiegających się o stanowiska asesorskie, w sytuacji gdy zgłoszenie przez Krajową Radę Sądownictwa sprzeciwu wobec mianowania egzaminowanego aplikanta na stanowisko asesora sądowego może nastąpić jedynie w ciągu dwóch miesięcy od dnia przedstawienia wskazanej listy;

2. art. 45 ust. 1 i 3 ustawy o KRS poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i podjęcie przez Krajową Radę Sądownictwa uchwały o ponownym rozpatrzeniu sprawy, pomimo że nie zostały ujawnione jakiejkolwiek nowe okoliczności, tj. takie, które nie byłyby znane Radzie w trakcie poprzedniego rozpoznania sprawy,

ani które by zaistniały już po zakończeniu postępowania, a dotyczące istoty sprawy i mogące mieć wpływ na sposób jej rozstrzygnięcia, jako że pismo I Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego Policji w [...] z dnia 21 lipca 2022 roku zostało przekazane Radzie przez Dyrektora Krajowej Szkoły pismem z dnia 9 sierpnia 2022 roku wraz z listą klasyfikacyjną egzaminowanych aplikantów aplikacji prokuratorskiej ubiegających się o nieobsadzone stanowiska asesora sądowego, zaś Rada wzięła je pod uwagę, co wynika wprost z uzasadnienia zaskarżonej uchwały, oceniając kandydaturę i ustalając, iż odwołujący spełnia wymagania określone w art. 106h ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 217 - dalej jako p.u.s.p.), w tym przesłankę nieskazitelności charakteru, w toku postępowania nie ujawniono okoliczności, które dawałyby podstawę do zgłoszenia sprzeciwu;

3. art. 33 ust. 2 ustawy o KRS poprzez jego niezastosowanie polegające na zaniechaniu zażądania od uczestnika postępowania osobistego stawieniectwa lub złożenia pisemnych wyjaśnień, pomimo że w ocenie samej Rady zachodziła taka konieczność, a w konsekwencji przyjęcie w oparciu o niepełny materiał dowodowy, iż w sprawie zaistniały nowe okoliczności dotyczące istoty sprawy i mogące mieć wpływ na sposób jej rozstrzygnięcia skutkujące podjęciem uchwały o ponownym rozpatrzeniu sprawy, podczas gdy umożliwienie uczestnikowi zabrania głosu lub złożenia pisemnych wyjaśnień umożliwiłoby wykazanie, iż w sprawie nie zaistniały żadne nowe okoliczności, a jeżeli nawet, to nie były to okoliczności istotne, a jeżeli nawet, to nie były to takie okoliczności, które mogły mieć wpływ na sposób rozstrzygnięcia sprawy;

4. art. 33 ust. 1 ustawy o KRS poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia sprawy, z góry ukierunkowanej w stronę ponownego rozpatrzenia sprawy o mianowanie egzaminowanego aplikanta na stanowisko asesora sądowego, bez zbadania przesłanek dopuszczalności wznowienia tego postępowania i w konsekwencji błędnego uznania, iż zachodzą nowe okoliczności dotyczące istoty sprawy i mogące mieć wpływ na sposób jej rozstrzygnięcia, ponadto bez dokonania analizy udostępnionej dokumentacji, w szczególności pominięcia treści pisma Komendanta Stołecznego Policji z dnia 11 sierpnia 2023 roku, znak PR-[...], sporządzonego w trybie art. 58 § 3 p.u.s.p. dla kandydatów ubiegających się o

stanowisko sędziowskie, zgodnie z którym nie odnaleziono w policyjnych systemach informatycznych żadnych danych dotyczących odwołującego;

5. art. 45c ustawy o KRS poprzez jego niezastosowanie i w konsekwencji wznowienie postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa, pomimo że odwołujący jako osoba przedstawiona Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej spełniał w dniu podjęcia uchwały przez Krajową Radę Sądownictwa wszystkie warunki formalne wymagane dopełnienia urzędu, określone w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności podstawowy wymóg, jakim jest posiadanie nieskazitelnego charakteru;

6. art. 29 ust. 2 ustawy o KRS poprzez jego niezastosowanie i niepoinformowanie uczestnika o terminie posiedzenia w dniach 23 - 27 października 2023 roku, na którym była rozpatrywana sprawa odwołującego, podczas gdy zgodnie z § 11 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa poinformowania można dokonać również za pośrednictwem poczty elektronicznej, co powinno było nastąpić w realiach przedmiotowej sprawy, tj. w przypadku wznowienia postępowania (rozważenia możliwości wznowienia z urzędu postępowania), gdy odwołujący nie wiedział, że jego sprawa po uprawomocnieniu się uchwały nr [...]1/2022 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 września 2022 roku będzie przedmiotem ponownego rozpatrzenia przed Radą; niezależnie od powyższego informacja zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Krajowej Rady Sądownictwa, iż w trakcie posiedzenia Rady w dniach 23 -27 października 2023 roku będą rozpatrywane zgłoszenia kandydatów na wolne stanowiska asesorskie była wadliwa, jako że sprawa dotyczyła wznowienia postępowania (rozważenia możliwości wznowienia z urzędu postępowania), a nie zgłoszenia uczestnika na wolne stanowisko asesorskie, co w konsekwencji przesądziło, iż nie sposób zastosować w stosunku do odwołującego fikcji poinformowania o terminie posiedzenia Rady w drodze zamieszczenia informacji w Biuletynie Informacji Publicznej i tym samym odwołujący został pozbawiony możliwości składania wniosków, wyjaśnień w tym postępowaniu, co doprowadziło do zaniechania przez Radę wszechstronnego rozważenia sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie, choć nie ze wszystkich podniesionych powodów.

Nie sposób zgodzić się ze skarżącym, iż doszło do naruszenia art. 33 ust. 2 i art. 29 ust. 2 u.KRS bowiem jak wynika z protokołu posiedzenia zespołu członków KRS z dnia 9 listopada 2023 r., nr WO.[...], przeprowadzonego w formie zdalnej, zespół członków KRS odbył rozmowę ze skarżącym w sprawie rozważenia możliwości sprzeciwu wobec jego mianowania na asesora oraz przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o mianowanie na stanowisko asesora sądowego w Sądzie Rejonowym w Słupsku. Podczas tego posiedzenia Skarżący wyczerpująco wyjaśnił członkom KRS okoliczności co do budzących wątpliwości informacji z systemów teleinformatycznych policji. Wskazując, że był osobą zgłaszającą/pokrzywdzoną w pięciu sprawach prowadzonych przez IV i V komisariat Policji w [...], w których to odmówiono wszczęcia dochodzenia/śledztwa bądź które umorzono. Co do ujawnionych informacji o legitymowaniu Skarżącego przez policję w okresie od 17 lutego do 14 lipca 2022 r. w zw. z interwencjami w miejscu publicznych Skarżący wyjaśnił, iż były one następstwem zgłaszanych przez Skarżącego wykroczeń bowiem był on świadkiem ich popełnienia i działał w celu ochrony porządku prawnego.

Zasadny okazał się jednak zarzut naruszenia art. 45 ust. 1 i 3 u. KRS poprzez dokonanie niewłaściwej wykładni przepisów skutkującej uznaniem, że w sprawie występują nowe okoliczności rozumiane jako przesłanki do ponownego rozpatrzenia sprawy zakończonej uchwałą.

Zgodnie z art. 45 u.KRS Rada posiada kompetencję do ponownego rozpatrzenia sprawy z urzędu lub na wniosek uczestnika postępowania, w sprawach zakończonych podjęciem uchwały w przypadku ujawnienia nowych okoliczności. Z akt niniejszej sprawy wynika, że za okoliczność taką uznano fakt występowania skarżącego w systemach informatycznych policji. Zgodnie z pismem I Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego Policji w [...], które wpłynęło do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury w dniu 27 lipca 2022 r. i znajduje się w aktach osobowych aplikanta dołączonych do akt sprawy, Skarżący nie występuje jako osoba podejrzana w: Elektronicznym Rejestrze czynności Dochodzeniowo- śledczych oraz w Krajowym systemie Informacyjnym Policji, a także w Systemie Wspomagania Dowodzenia.

Skarżący występuje jednak pięciokrotnie jako osoba zgłaszająca w systemie ERCDS oraz występuje sześciokrotnie jako osoba legitymowana w Krajowym Systemie Informacyjnym Policji. Z akt sprawy wynika że omawiane pismo było do dyspozycji KRS przed przyjęciem pierwszej uchwały, w której Rada odnosząc się do skarżącego stwierdziła że „spełnia wymagania określone w art.106h ustawy z dnia 27 lipca 2001 r.- Prawo o ustroju sądów powszechnych. W przytoczonym powyżej przepisie znajduje się odesłanie do art. 61 przywołanej ustawy, gdzie znajdują się wymagania co do sylwetki kandydata na stanowisko, o które ubiegał się skarżący. Przepis ustępu drugiego art. 61 mówi, że kandydat musi odznaczać się nieskazitelnym charakterem. Ponadto, w dalszej części uzasadnienia KRS stwierdza, że „w toku postępowania nie ujawniono okoliczności, które dawałyby podstawę do zgłoszenia sprzeciwu wobec mianowania kandydata na stanowiska.” Rada stwierdzając, że kandydat spełnia warunki z art. 106h ustawy z dnia 27 lipca 2001 r.- Prawo o ustroju sądów powszechnych stwierdziła więc jednocześnie że kandydat spełnia wymogi z art. 61 tejże ustawy a więc, że jest on osobą o nieskazitelnym charakterze.

Jak zauważył już powyżej Sąd Najwyższy, KRS oceniając kandydata w ramach pierwszej uchwały dysponowała informacjami, które następnie potraktowała jako nową okoliczność wzbudzającą wątpliwości co do nieskazitelności charakteru Skarżącego, o czym mowa w piśmie Kancelarii Prezydenta RP z 17 lipca 2023 r. oraz w zaskarżonej uchwale. Oznacza to że nie wystąpiły w tej sprawie nowe okoliczności, o których mówi art. 45 u.KRS bowiem podejmując pierwszą uchwałę Rada dokonała analizy pisma dostarczonego przez policję i nie rozpoznała tego jako przesłanki negatywnej dla zarekomendowania go jako kandydata na stanowisko o które ubiegał się Skarżący. W sprawie nie pojawiły się inne nowe okoliczności, które uzasadniałyby zastosowanie procedury ponownego rozpatrzenia sprawy.

Co więcej zgodnie z art. 33b ust. 10 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz.U.2022.217) Rada ma 2 miesiące na zgłoszenie sprzeciwu na podstawie dokumentacji dostarczonej przez Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, której obowiązek przedstawienia wynika z art. 33b ust 3 w zw. z art. 32a ust. 1. Po upływie tego terminu, Rada nie dysponuje już kompetencji do wyrażenia sprzeciwu względem objęcia stanowiska asesorskiego przez aplikanta. Tym samym, zaskarżona uchwała KRS została podjęta *ultra vires*

bez adekwatnej podstawy prawnej i z tego względu, jej uchylenie nie skutkuje koniecznością ponownego rozpatrzenia sprawy, wydanie bowiem w tej sprawie ponownej uchwały jest w świetle art. 33b ust. 10 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury niedopuszczalne.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.K.R.S., orzekł jak w sentencji wyroku.

Aleksander Stępkowski Mirosław Sadowski Paweł Wojciechowski

[SOP]

r.g.